

būtina parodyti gydytojui ir laikytis jo rekomendacijų. Visos odos reakcijos praeina po 2–3 savaitių baigus gydymą. Negalima pamiršti, jog kiekvienas organizmas reaguoja skirtingai, bet pateiktos rekomendacijos padeda išvengti žaizdų atsiradimo.

Burnos gleivinės priežiūra taikant išorinę spinduliuotę galvos ir kaklo navikams gydyti

Nepageidaujamas šalutinis poveikis atsiranda praėjus porai savaitių nuo gydymo pradžios. Atsiranda odos reakcijų kaklo srityje, ypač pradeda varginti nemalonūs pojūčiai burnoje. Gali sutrikti seilių liaukos funkcija (seilių išsiskiria mažai, burna sausa), atsirasti skonio receptorių pažeidimų, prasidėti burnos gleivinės uždegimas. Labai svarbu tinkamai rūpintis burnos švara. Laikantis nurodytų rekomendacijų galima sumažinti nemalonių pojūčius:

- Valyti dantis minkštu dantų šepetėliu naudojant pastą, kurioje yra fluoro.
- Gerti kuo daugiau skysčių (šiltas ramunėlių arbatas, pieno, negazuoto vandens).

- Burną skalauti skalavimo skysčiais, kurių sudėtyje nėra alkoholio ir glicerino.
- Pajutus skausmą burnoje valgyti trintą visavertį maistą, vengti aštrių patiekalų. Skausmingą maisto rijimą sumažins gydytojo rekomenduotas vaistinėse gaminamas specialus aliejus, kuriuo 20–30 min. prieš valgį reikia tepti burnos gleivinę.
- Sutrikus skonio receptoriams nepersistengti su druskos ir aštrių prieskonių vartojimu.
- Nevartoti alkoholinių gėrimų, tabako gaminių, nes jie sausina burnos gleivinę.

Svarbu, kad kiekvienas besigydantis žmogus palaikytų glaudų kontaktą su savo gydytoju radioterapeutu, radiologijos technologu, atliekančiais spinduliuotės procedūrą, ir savo šeimos gydytoju. Laiku pastebėtas ir pradėtas šalinti kiekvienas nepageidautinas spindulinio gydymo šalutinis poveikis leis išvengti sunkesnių komplikacijų.

Slaugytoja Regina Balevičienė

SĖKMĖS ISTORIJS

Slaugytojo padėjėjo mokymo programos dėstytojai paskatino nesustoti ir studijuoti toliau

Jolanta Babajava
Respublikinė Šiaulių ligoninė

Šiaulių ligoninėje dirbu nuo 1990 m. Atėjau dirbti iš karto po mokyklos baigimo. Dažnai, kol nedirbau Priėmimo skyriuje valytoja, pagalvodavau apie slaugytojo darbą. Dirbdama valytoja mačiau įvairių pacientų, įgijau praktikos, darbas patiko, patiko rūpintis pacientais, tačiau jaučiau, kad tam tikromis situacijomis trūksta teorinių žinių. Vis stebėjau, kaip gydytojas, slaugytojas ir slaugytojo padėjėjas vis dažniau dirba kaip komanda. 2004 m. pasinaudojau atsiradusia galimybe baigti slaugytojo padėjėjo mokymo programą. Įgijau daug naudingos informacijos, kuri buvo reikalinga mano darbe, ir tapau kvalifikuota darbuotoja. Darbas beveik nepasikeitė, tačiau ėmiau labiau pasitikėti savo jėgomis, žinojau, kaip elgtis tam tikromis situacijomis, įgytas žinias teko ne kartą pritaikyti ir asmeniniame gyvenime.

Baigusi slaugytojo padėjėjo mokymo programą įgijau daugiau žinių apie pacientų slaugą, priežiūrą, savirūpą. Tačiau supratau, kad man to nepakanka, nes myliu savo darbą. Pradėjau domėtis žmogaus anatomija, ligomis, jų simptomais ir supratau, kad noriu siekti daugiau.

2008 m. įstojau mokyti į Šiaulių valstybinę kolegiją. Sprendimas studijuoti nebuvo spontaniškas. Dažnai apie tai pagalvodavau, kolegės skatino, o ir darbas ligoninėje man patiko. Taip nusprendžiau pabandyti įgyti naujos patirties. Su didžiule baimė pradėjau studijas. Buvau gerokai vyresnė už kitus studentus savo grupėje, nepasitikėjau savimi, tačiau laikui einant jaučiau labai didelį palaikymą iš visos Šiaulių valstybinės kolegijos bendruomenės – dėstytojų, studentų, taip pat ir skyriaus vyriausiosios administratorės, kuri suteikė puikias sąlygas mokytis, derino mano darbo grafiką su studijomis. Studijavau valstybės finansuojamoje vietoje, visada stengdavau pasiekti

kuo aukštesnių rezultatų. Būdavo sunkių dienų, kai reikėdavo spėti ir atlikti kolegijoje paskirtus darbus (ypač sunku būdavo informacinės technologijos, oi tie kompiuteriai, dėstytoja vis pajaukudavo, kad jos katinas geriau ir greičiau moka klaviatūrą spausti nei aš), kartu dirbti Priėmimo-skubiosios pagalbos skyriuje bei namuose pasirūpinti dviem paaugliais vaikais, kuriems reikėjo dėmesio ir šilumos.

Kai pradėjau dirbti Respublikinės Šiaulių ligoninės Priėmimo skyriuje, taip iki šiol ir dirbu. Tik dabar – bendrosios praktikos slaugytoja. Nuo darbo pradžios teko daug ką patirti, nes į Priėmimo skyrių patenka tokie pacientai, kuriems reikalinga skubi ir neatidėliotina pagalba (po autoįvykių, ištikti insulto, infarkto, staigos mirties), kur kiekvienu atveju reikalinga individuali skubi pagalba. Čia būtinos žinios, profesionalumas. Šiuolaikinė medicina nenustoja tobulėti, todėl tenka susidurti su naujais iššūkiais, su skyriuje įvedamomis naujovėmis, bet aš tuo labai džiaugiuosi. Manau, kad tai padeda mano asmenybei tobulėti. Neleidžiu sau sustoti vietoje, stengiuosi domėtis naujovėmis, tobulintis ir visada dirbti komandoje.

Slaugytojo profesija labai prasminga – meilė žmogui, supratinimas, dėmesingumas – juk savęs dalelę atiduodam kitam žmogui.

Jolantą prisimename kaip stropią, pareigingą mokinę. Visada atsakingai pasiruošdavo paskaitoms, rodė iniciatyvą per praktinius mokymus. Išiminė jos ramumas, santūrumas, mandagumas bei geranoriškumas. Manome, kad visos šios savybės labai reikalingos sveikatos priežiūros specialisto darbe. Smagu buvo išgirsti, kad Jolanta nesustojo, baigusi Slaugytojo padėjėjo mokymo programą ir toliau siekė tobulėti. Džiugu matyti žmogų, kuris noriai siekia įgyti daugiau žinių ir turi ambicijų įgyti aukštesnę kvalifikaciją. Linkime Jolantai profesinės sėkmės, optimizmo, gerų patyrimų, kad visada jaustųsi reikalinga savo pasirinktame kelyje (Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro dėstytojos Rasa Buivydienė ir Vita Miklošienė).